

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
Верховний Архієпископ Києво-Галицький

Аркуш 1 із 4-х

Вих. ВА 23/265

**«Я ТЕБЕ НЕ ПОКИНУ!» (Євр. 13, 5)
Послання Синоду Єпископів
Української Греко-Католицької Церкви 2023 року
до духовенства, монашества та мирян УГКЦ
і всіх людей доброї волі**

*Сам Господь ітиме перед тобою, Він сам буде з тобою;
не опустить тебе й не покине, тож не бійся й не тривожся (Втор. 31, 8).*

Дорогі в Христі!

Цьогорічні синодальні наради проходили 3–13 вересня у приміщенні Папської колегії святого Йосафата в Римі. Ми, єпископи УГКЦ, прибули з усіх куточків світу на тлі повномасштабної війни, яка триває вже 18 місяців, — злочинної і смертоносною агресії Росії проти самостійної держави України і проти українського народу, який має власну історію, культуру, духовну ідентичність та свої природні й духовні дари. Ми назвали наше зібрання «Синодом надії», бо, попри всі випробування, терпіння і втрати, відчували і продовжуємо відчувати безнастанну Божу присутність і близькість, стаючи свідками довершення на нас Його непомильної обітниць: «Я тебе не zostавлю, Я тебе не покину» і також «Господь – мій помічник: я не боюся. Що може мені людина зробити?» (пор. Євр. 13, 5-6).

Упродовж синодальних днів ми разом з усильними молитвами за справедливий і тривалий мир дякували Богові ще й за те, що наша держава вистояла у найважчі, вирішальні тижні й місяці сучасної російської агресії. Справді, тільки тому, що Бог нас не покинув у час випробувань, ми вистояли і відбили атаки ворога на саме наше буття та на основи загальнолюдської цивілізації. Словами Псалмоспівця з повним правом можемо сказати: «Коли б не Господь, що був з нами, як повстала була на нас людина, то нас поковтали б живцем, коли розпалився на нас їхній гнів, то нас позаливала б вода, душу нашу потік перейшов би, душу нашу тоді перейшла б та бурхлива вода! Благословенний Господь, що не дав нас на здобич для їхніх зубів!» (Пс. 123, 2–6).

Справді, те, що наша держава і наш народ вистояли перед набагато більшими силами супротивника, особливо в перші тижні повномасштабного вторгнення російських окупантів на нашу землю, можна визначити хіба що словом «чудо». І за аналогією до «чуда над Віслою», як польський народ окреслює свій порятунок від російських загарбників у 1920 році, наш народ став свідком і співтворцем того, що можна назвати «чудо над Дніпром», яке відбулося тоді, коли ворог був відігнаний від української столиці і з берегів Дніпра розпочався нестримний шлях до повного і остаточного визволення усієї нашої землі від окупантів.

Ми не випадково називаємо наш народ співтворцем цього чуда, бо українці стали знаком Божої сили і присутності в ці нелегкі дні й місяці випробувань. Наш народ

черпав і надалі черпає силу для змагань за свою гідність і свободу з висоти, зі своєї віри в Бога правди, любові й життя. І ми сьогодні дякуємо тим, хто не покинув власної країни в лиху годину, хто став на захист свого краю, життя і гідності рідного народу, майбутнього своїх дітей і внуків. Саме в цих мужніх і жертвних наших краях – чоловіках і жінках, дорослих, старших і ще зовсім юних, виявив Господь свою присутність поміж нами, скріпивши їх на подвиг і жертву, перед якими схиляється в шані не тільки кожен свідомий українець, а люди доброї волі в усьому світі. Перед відвагою і силою любові захисників народу «в'януть чужинці і тремтять у твердинях своїх», тому що Бог явив у них свою велич і силу, «звеличив нас над тими, що напали на нас, даруючи нам свою милість і своє спасіння» (пор. Пс. 17, 46-48).

Ми складаємо велику подяку тим нашим душпастирям, які не покинули своєї пастви, а розділяли із власним народом його страждання, болі, тривоги і страхи та в обставинах смертельної загрози слугували знаком люблячого і непереможного перебування Бога серед свого народу. Сама присутність священника посеред власного народу була найбільш переконливою проповіддю Євангелія та обітницею неминучої перемоги світла і правди над темрявою ненависті та злоби. Дякуємо нашим душпастирям, які з любові до своїх овець не кинули їх напризволяще люгим вовкам-загарбникам, а за прикладом Христа – Доброго Пастиря, були готові своє життя за них віддати (пор. Ів. 10, 1-15).

У часи випробувань нашу надію скріплює також вірність і солідарність з нами мільйонів братів і сестер у вірі та людей доброї волі в усьому світі. Майже одночасно з вибухами російських бомб і снарядів у різних куточках нашої Батьківщини в усьому вільному світі піднялася нечувана і для багатьох, мабуть, несподівана хвиля співчуття і солідарності з нами. До України хлинули потоки гуманітарної допомоги, а до неба з сердець мільйонів підносилася молитва за наш народ, за його непохитний вибір добра і за його перемогу. Перебуваючи в Римі, у серці Католицької Церкви, ми мали нагоду висловити від імені народу сердечну вдячність усім, хто був і донині є з нами, починаючи від Святішого Отця Франциска, поміч якого для нашого народу годі переоцінити, і закінчуючи мільйонами небайдужих людей у всьому світі, які простягнули українцям руку допомоги та з відкритими обіймами і щирим серцем прийняли до своїх країн, а часто й до власних домів наших краян, котрі шукали даху над головою і безпеки перед воєнною загрозою. У цій милосердній людській любові виразно проявилася вірна присутність Господа посеред нас, який саме в такий спосіб часто діє в історії людства – через інших людей, через їхню солідарність. Про це Він сам говорить устами пророка Осії: «Я притягав їх людяними мотузками, – поворозами любові. Я був для них, неначе тії, які здіймають ярмо в них із шиї. Я нахилився над ними й давав їм їсти. Вони не повернуться в Єгипетську країну...» (Ос. 11, 4-5).

На особливу повагу і підтримку заслуговує позиція тих українців, які не покинули своїх найближчих, поранених і травмованих війною рідних, друзів і знайомих. Вірність дружин своїм чоловікам, вірність наречених своїм коханим, вірність родин своїм синам і донькам, братам і сестрам, які повернулися із фронту, часто несучи на своїх тілах і душах видимі й невидимі рани, неначе стигмати самого Господа, зраненого людськими гріхами і беззаконням, – ця вірність зворушує аж до сліз...

Однак до цієї вірності з боку найближчих і найрідніших має долучитися вірність і вдячність від кожного з нас, щоб ми наших захисників не забули, не покинули сам-на-сам з їхніми стражданнями та проблемами. Не покиньмо їх, як вони не покинули

ані нас, ані Батьківщини! Пам'ятаймо також про найбільш вразливих і незахищених жертв війни, – родини загиблих, вдів і сиріт, які потребуватимуть усе життя відчувати Божу турботливу присутність через «поворози» людської дієвої милосердної любові.

Дорогі брати і сестри! Роздумуючи в молитві над таїнством Божої і людської дієвої присутності в наших теперішніх випробуваннях, ми, єпископи УГКЦ, міркували також над душпастирським супроводом постраждалих від війни, що було визначено головною темою цьогорічних синодальних зібрань. При цьому ми звернули особливу увагу на лікування ран і зцілення травм як пріоритетне служіння Церкви рідному народові в теперішніх обставинах. Повномасштабна війна щоденно завдає мільйонам наших співвітчизників численних болів і страждань, що мають різні прояви, як-от: втрата найближчих і жалоба за загиблими, біль розлуки з рідними і позбавлення родинного затишку, непевність дня прийдешнього і постійний стан тривоги й відчуття загрози, а на чужині – труднощі з інтеграцією, туга за Батьківщиною та часто дошкульне почуття провини. Одне слово, кожен із нас несе у своїй душі печать цієї страхітливої війни, а багато хто має закарбовані її знаки і на своєму тілі через важкі поранення і травми. На всі ці рани наших душ і тіл Господь прагне через служіння Церкви вилити цілюще миро своєї милосердної любові.

Огортаючи думкою період, що минув від початку повномасштабного вторгнення росіян на наші землі, ми стверджуємо з вдячністю, що наші вірні разом з монашеством і духовенством в Україні та на поселеннях зробили надзвичайно багато для протидії і подолання наслідків російської агресії. Очевидно, ми не мали змоги задовольнити всіх потреб і нужд, проте ми не стояли осторонь від горя і страждання співвітчизників. Молитвою, гуманітарною підтримкою, психологічним супроводом, а часто звичайним буттям поруч ми намагалися засвідчити материнську природу Церкви, яка прагне прийняти всіх і огорнути потребуючих опікою, турботою, любов'ю, щоб усі могли переконатися, що «Твоя Церква завжди з тобою!».

Сьогодні Україна, як біблійна Рахиль, плаче за своїми дітьми, яких немає (пор. Єр. 31, 15; Мт. 2, 18): за загиблими, за полоненими, за зниклими безвісти, як рівно ж за тими мільйонами, які змушені були покинути рідні сторони, шукаючи прихистку за кордоном. Та хоч би де були розсіяні українці, Церква-мати завжди намагатиметься бути поруч: молитвою до Господа про визволення і спасіння, служінням Слова і ділами милосердя, взаємною підтримкою в Господі, який є джерелом надії і сили для свого народу та запорукою відродження і перемоги, як запевняє Боже Слово: «Господь – моя сила й мій щит! На Нього уповало моє серце, і допомоги я зазнав» (Пс. 28, 7). У наших синодальних постановах ми накреслили напрямки цього церковного служіння і цієї турботливої близькості Церкви-матері до потребуючих. Закликаємо всіх членів Церкви в душі християнської дияконії активно долучатися до втілення в життя цих постанов задля спільного блага українського народу.

Нехай рушійною силою у цих змаганнях за остаточну перемогу і свободу буде для нас Божа любов, сильніша від зла, смерті й самого пекла. А першим знаком наближення цієї перемоги хай стане долання нашого внутрішнього ворога – гріха, і щоразу більша вірність Божому життєдайному закону. Так, Господь нас не покинув і не покине, як Він сам нас запевняє: «Ось Я з вами по всі дні аж до кінця віку» (Мт. 28, 20).

Проте над нами завжди чигатиме загроза боговідступництва, небезпека покинути Бога і Його закон, позбавивши таким чином самих себе і своїх нащадків Його дієвої та благословенної присутності, перед чим застерігає нас Святе Письмо: «Так говорить Бог: Чому ви порушуєте накази Господні? Не вийде вам це на добро!»

Що ви покинули Господа, то й Він вас покинув» (II Цар. 24, 20). Нехай це не станеться з нами! Навпаки, гідно проходячи такі великі випробування, ще вірніше тримаймося Бога і Його закону, щоб відродити «собори людських душ», зцілити зранене серце нашого народу і обновити обличчя нашої землі, знівченої снарядами та мінами цієї жахливої війни. Тільки в єдності з Богом, нашим люблячим Небесним Отцем, зможемо будувати майбутнє, достойне жертви наших захисників і гідне найкращих прагнень рідного народу.

Дорогі брати і сестри! Закликаємо всіх і надалі до витривалості в доброму, до діл милосердної любові, а насамперед – до витривалої молитви. Нехай Господь, який є «Богом милосердним і ласкавим, нескорим на гнів, многомилостивим, і вірним» (пор. Вих. 34, 6), завжди перебуває з нашими захисниками, нехай обдаровує мудрістю наших провідників, нехай злікує рани нашого народу, нехай витре сльози з облич страждених і скорботних, нехай збере розсіяних і поверне до рідної землі, щоб ми, об'єднані у вірі, мирі й безпеці, з надією дивилися в майбутнє і будували це майбутнє під материнською опікою Пресвятої Богородиці і за заступництвом усіх святих і праведних української землі!

Благословення Господнє на вас!

Від імені Синоду Єпископів
Української Греко-Католицької Церкви

Дано в Києві,
при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,
у день Святих апостола Филипа, одного з семи дияконів та
преподобного Теофана Начертанного, єпископа Нікейського, творця канонів,
11 жовтня 2023 року Божого

Отцям-душпастирям доручаємо зачитати вірним це Послання після кожної Божественної Літургії в неділю, 22 жовтня цього року.